

הדף היומי בבבלי: מסכת קידושין דף ס"ט
הדף היומי בהלכה: סימן קכ"ח מאמצע סעיף כ' 'וכיצד' עד סעיף כ"ד
המוסר היומי: שמיה"ל חלק ב' פרק ב' 'ובזה בארתי' עד 'ובכל זאת'

לוח
לימוד
יומי

מעט מתן תורה כבר אנו לא זוכים לשמוע את קול ה' ישירות רק ע"י נביא אבל בכל יום בברכת כהנים אנו זוכים לשמוע את דבר ה' באופן ישיר

מרח הגראי"ל שטיינמן שליט"א

על ברכת כהנים הנושא הנלמד ב'דף היומי בהלכה'

וממילא אין זה אלא כעין גזרה שכך תעבור הברכה. והוסיף רבנו שליט"א להתעורר בזה, דמעט מתן תורה כבר אנו לא זוכים לשמוע את קול ה' ישירות רק ע"י נביא, אבל בכל יום בברכת כהנים אנו זוכים לשמוע את דבר ה' באופן ישיר. [הוסיף רבנו בהאי ענינא, דבחו"ל נהגו לומר לכהנים יישר כוח על הברכה, וכאן בארץ ישראל לא נוהגים כך וצ"ע אמאי. וראיתי בשם הגר"ש דבלצקי דתי' דכיון דעושים בר"כ גם ביום חול ואם יגידו ישר כוח יהיה הפסק בין תפילה לתחנון].

(כאיל תערוג תשע"ד)

נשאל רבנו לבאר מה הנוסח שאומרים הכהנים אחר ברכת כהנים, 'עשינו מה שגזרת עלינו' ולא אומרים את אשר צוית עלינו וכדו'. מהו לשון גזירה.

והשיב רבנו שליט"א, דהנה הרמב"ם (פט"ו מנשיאת כפים ה"ז) כ' ואל תתמה ותאמר ומה תועיל ברכת הדיוט זה, שאין קבול הברכה תלוי בכהנים אלא בהקדוש ברוך הוא, שנאמר ושמך את שמי על בני ישראל ואני אברכם, הכהנים עושים מצותן שנצטוו בה והקב"ה ברחמיו מברך את ישראל כחפצו, עכ"ד.

וממילא י"ל דזהו הכונה אשר גזרת עלינו, שבאמת אין אנו המברכים רק עושים דבר זה כאמצעי לבד,

מדוע מכסים הכהנים את פניהם וידיהם בטלית?

הכהנים וכל הציבור צריכים להיזהר מהיסח הדעת בשעת ברכת כהנים; ואף לא יביטו הכהנים בידיהם, ולא יביטו הקהל בפני הכהנים ולא בידיהם, וכל שכן שלא יביטו בדבר אחר. ונוהגים להימנע אף מראייה קלה של הכהנים מתחילת אמירת הפסוקים ועד סופה, כזכר לזמן המקדש שהיה אסור להביט בהם בשעה זו, כיון שהשכינה שרתה על ידיהם. וכן נוהגים בכל מקום שהכהנים מכסים פניהם וידיהם בטלית; ויש שנהגו שאף הציבור מכסים פניהם בטליתם, וטוב לנהוג כן. [סעיף כג וס"ק פט-צ; ביאורים ומוספים דרשו, 96]

ההבדל בין כהן שלוקח טלית מאחד המתפללים לבין המשתמש בטלית של בית הכנסת

כאמור, המנהג בכל מקום שהכהנים מכסים את פניהם וידיהם בטלית בשעת ברכת כהנים; ואין לשנות מהמנהג, כיון שהשינוי גורם לציבור להיסח הדעת. וכהן שאין לו טלית, ושואל טלית מאחר כדי להתכסות בה בשעת הברכה, נחלקו הפוסקים אם יברך עליה 'להתעטף בציצית', ועל כן ראוי שהשואל יכוון במפורש שאינו רוצה 'לקנות' את הטלית, ואזי לכל הדעות אינו מתחייב בברכה. וכשנטל טלית של בית הכנסת, יכוון בלבישתו לשם מצות ציצית ויברך עליה. [ביאורים ומוספים דרשו, 94-95; וראה שם עוד]

היכן יעמוד שליח ציבור המברך ברכת כהנים?

ש"ץ כהן המברך ברכת כהנים (ראה תקציר לאתמול), לדעת השולחן ערוך יעלה לדוכן ככל הכהנים; ויש אומרים שיברך במקום תפילתו, וכך המנהג. אולם, אם באופן זה אין הציבור כולו יכול לעמוד לפניו, כגון למנהג בני ספרד שהש"ץ עומד באמצע בית הכנסת, יעלה לדוכן. ובעת אמירת ברכת 'רצה' יניע את רגליו מעט לכיוון הדוכן, אף אם מברך במקומו. ויש שנהגו שאם מברך במקומו אינו מניע רגליו לכיוון הדוכן, אלא קופץ במקומו; ויש שפקפק במנהג זה. [סעיף כ וס"ק עח; ביאורים ומוספים דרשו, 85 ו-87]

אתמול למדנו

- העומד באמצע תפילת 'שמונה עשרה', והגיע יחד עם הש"ץ לסיום ברכת 'מודים', עליו להפסיק ולהקשיב לברכת כהנים; (ויש אומרים שאין זו חובה, אלא רשות).
- ש"ץ כהן לא יברך ברכת כהנים כשיש כהנים בבית הכנסת. ואם אין כהנים אחרים, יברך, ובתנאי שידוע כי הדבר לא יגרום לו לאחר מכן לבלבול בברכת 'שים שלום'.
- חובה על כל אחד לשמוע את פסוקי ברכת הכהנים בשלמותם; ועל כן, בכל מילה מברכת כהנים, ימתינו הכהנים עד שיסיים המקריא לאומרה, והמקריא ימתין עד שיסיימו הכהנים את אמירתם.

מחר נלמד

- העמוד' של החזן מסתיר את הכהנים, האם זה 'לכתחילה'?
- בבית הכנסת מתקיימת ברכת כהנים, האם הברכה חלה עליך כשאתה נשאר בחוץ?
- האם מותר לעבור לפני המתפלל כדי לעמוד לפני הכהנים בשעת הברכה?